

CHAPTER ONE

PARASHAS ZACHOR

There is a Biblical requirement to hear *Parashas Zachor* (*Devarim* 25:17-19) once a year³ in order to remind us of what Amalek did to the Jews many years ago and that we are commanded to erase his name.⁴ Haman was a descendant of Amalek and it is therefore an appropriate time to read this *parashah*, just before the reading of the Megillah.⁵ *Parashas Zachor* is read as the *maftir* of the Shabbos preceding Purim.

The Requirement

One is obligated to hear the reading of *Parashas Zachor* in the presence of a *minyan* (at least ten adult men). According to some *poskim* (halachic authorities), hearing this reading in the presence of a *minyan* is also a Biblical requirement.⁶

3. שו"ע (סי' תרפ"ה סע' ז'), ועי' מ"ב (שם).

4. ערוך השלחן (סי' תרפ"ה סע' ה').

5. מ"ב (סי' תרפ"ה סק"א). וביאר, דכדי להקדים זכירת מחיית עמלק לעשייתו וכדכתיב והימים האלה נזכרים ונעשים, קורין אותה לפני פורים.

6. כן הוא שיטת הרא"ש לדעת תרומת הדשן המובא במג"א (סי' תרפ"ה). אמנם בשעה"צ (סק"ה) כתב שאין הכרח לדברי תרומת הדשן, וכן כתב בשו"ת בנין שלמה (סי' ז' ד"ה ואכן עוד). ועי' במ"ב (סק"ט"ז), ובשו"ת תורת חסד (סי' ל"ז) מ"ש בזה. ולענין החיוב לקרות פרשת זכור מספר תורה אם הוא מדאורייתא, עי' במג"א (שם), ובשו"ת תורת חסד (שם), ובספר מקראי קודש (ד' פרשיות) מש"כ בזה. ועי' מה שהבאנו לקמן (הע' 12) בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל.

The *ba'al korei* (reader) must have in mind that he is reading the *parashah* on behalf of the listeners,⁷ and those listening must have in mind to be fulfilling the mitzvah of remembering what Amalek did to the Jews and that Hashem commanded us to eradicate Amalek's name.⁸ Some *poskim* add that those listening must also have in mind to fulfill their obligation with the recitation of the blessings before and after this reading; in addition, the one reciting the *berachah* must have in mind that he is reciting on behalf of those listening.⁹

Women's Requirement

There is a dispute among the *poskim* whether women are obligated to hear *Parashas Zachor*. Therefore, many women make a valiant effort to hear the reading of *Parashas Zachor* in the presence of a

7. מ"ב (שם סקי"ד), וזהו דלא כמו שמובא בס' מועדי ישרון (ע' מ"ז) בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל דאין הקורא מוציא את הצבור בקריאה זו אלא הם חייבים לשמוע הקריאה מתוך הס"ת.
8. מ"ב (סי' תרפ"ה סק"א). וז"ל הלבוש, השנייה היא פרשת זכור לזכור מעשה עמלק, ושצונו השם יתברך למחות את זכרו כמו שנאמר (דברים כה, יט) תמחה את זכר עמלק, וקורין אותו בשבת שלפני פורים לסמכה למעשה המן שהיה מזרע עמלק.
9. כן הוא בספר אורחות חיים (לעוונינגער, סי' ק"מ) בשם רבו החתם סופר, שנהג לומר קודם הברכה שיכוין כל אחד לצאת בברכתו. ונדפסו הדברים בהגהות וחי' מבעל החת"ס בסוף השו"ע. וראה גם בס' מקראי קודש (פורים סי' ב') מ"ש בזה. אמנם בארחות רבינו (ח"ג ע' ל"ב) מובא מבעל הקה"י שדבר זה חדש הוא שלא נהגו כן מעולם ושאינו נוהג כן. וכ"ה במועדי ישרון (עמ' מ"ז) בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל משום שהברכה הוא רק למברך.

minyan.¹⁰ Many shuls have the custom to arrange a second reading of *Parashas Zachor* to accommodate those women who could not attend the first reading.¹¹

If, however, any of the above options presents difficulty, the woman should read *Parashas Zachor* at home from a *Chumash*.¹²

10. בספר החינוך (מצוה תר"ג) כתב שמצוה זו נוהגת בזכרים, כי להם לעשות המלחמה ונקמת האויב, ולא לנשים. ובשורת אבני נזר (או"ח סי' תק"ט) פסק כשיטת החינוך להקל בנשים, וכן פסק בשורת תורת חסד (מלובלין, או"ח סי' ל"ז), והוסיף שמנהגם של ישראל תורה היא ומעולם לא ראינו ולא שמענו מי שהצריך את הנשים לשמוע. וגם בספר טעמא דקרא להגר"ח קניבסקי שליט"א (בהנהגות החזו"א אות כ"ג) כתב בשם החזו"א שאינן מחוייבות, וכ"ה בארחות רבינו (ח"ג ע' ל"ג). אמנם במנחת חינוך (שם) נחלק על החינוך וס"ל שכל ישראל חייבים במצוה זו כמו בכל מצוות עשה שאין הזמן גרמא, וכן הוא בשורת בנין ציון (ח"ב סי' ח') בשם הגה"ק מוהר"נ אדלר ז"ע שהחמיר וצוה אף למשרתת לילך לביהכ"נ לשמוע פרשת זכור. וכן החמירו בזה בשורת מנחת אלעזר (ח"ב סי' א' אות ה') ועוד אחרונים שגם הנשים חייבות בשמייעת פרשת זכור.

11. כ"ה בשורת מנחת יצחק (ח"ט סי' ס"ח), אך כתב שיש מפקפקין על מנהג זה להוציא ספר תורה עבור קריאת נשים בלבד, עיי"ש. ובמועדי ישרון (ע' מ"ז) כתב בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל שבשום אופן לא יוציאו ס"ת עבור קריאת נשים. ועי' בספר הליכות בת ישראל (פכ"ב הע' ג') שכתב בשם הגרי"ש אלישיב זצ"ל שפשוט שצריך שיהיו שם עשרה גברים בשעת הקריאה. וראה מש"כ בזה בהגהות לס' מקראי קודש (פורים סי' ו').

12. כ"פ הגר"ש פעלדער שליט"א (קונטרס שיעורי הלכה), ובטעם הדבר ביאר שם דמצינו מקום להקל בנשים שעכ"פ לא יצטרכו ללכת לביהכ"נ במקום שקשה להם, דאף ד"א דהחיוב לשמוע קריאת פ' זכור הוא מן התורה וצריך להיות בצבור, אולם בשער הציון (סי' תרפ"ה סק"ה) כתב שאינו יודע שום מקור לזה. גם י"א שא"צ לקרות מתוך ספר תורה דוקא וסגי שיקרא מתוך החומש (דרך מדין דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרם על פה הוא שהצריכו לקרוא מתוך ספר תורה, ועכשיו שהתירו לקרוא מתוך חומש סגי גם בזה). ולפ"ז י"ל דלגבי נשים שאין חיובן ברור כלל וכנ"ל, אינן צריכות לשמוע הקריאה בציבור מתוך ספר תורה אלא יקראו בביתן מתוך החומש,

Alternatively, a woman may attend the Torah reading just before the reading of the Megillah on the morning of Purim, when the *parashah* recounting the war with Amalek is read.¹³ When listening to that reading, she should have in mind to fulfill the mitzvah of remembering what Amalek did to the Jews and that we are commanded to eradicate his name.¹⁴ The *ba'al korei* should also have in mind that he is reading the *parashah* on behalf of those who need to fulfill this mitzvah.¹⁵

Different Styles of Pronunciation

There are various dialects among different sects of Orthodox Jewry, such as Ashkenazic and Sephardic Jews, etc. One should preferably fulfill the mitzvah of listening to the reading of the *parashah* of *Zachor* in the dialect he is accustomed to using.¹⁶

עכ"ד. וכ"כ בספר מועדי ישרון (עמ' ס"ג) בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל, שמעיקר הדין יכולות לקרוא מתוך החומש.

13. כ"פ הגר"ש פעלדער שליט"א (קונטרס שיעורי הלכה), והיינו כדעת המגן אברהם (המובא לקמן הע' 25) שיוצא בזה, ואף שהמ"ב (ס"ק ט"ז) מפקפק על המג"א, האחרונים מיישבים דבריו ולענין נשים בודאי יש לסמוך ע"ז, עכ"ד.

14. מ"ב (ס"ק ט"ז).

15. עיי' לקמן (הע' 26).

16. בהערה לס' מקראי קודש (פורים סי' ז') מובא בשם הגר"ר צבי פסח פראנק, שמי שנוהג להתפלל בהברה אשכנזית יש קפידא בשמיעת פרשת זכור בהברה אשכנזית דוקא. וראה גם בשו"ת תשובות והנהגות (ח"א סי' קנ"ד) שכתב לענין הברה ספרדית בקריאת התורה, שאנו מקפידים מאד שהשם

Additionally, according to some *poskim*, one should be careful even within various dialects of Ashkenazic and Sephardic Jewry to hear the reading according to one's own custom. However, the general practice is to be lenient in this regard.¹⁷

Pronunciation of זכר

There is a question in the *poskim* as to whether the word זכר in the last verse of this *parashah* is pronounced *zei-cher* or *ze-cher*. It is therefore proper for the *ba'al korei* to read the verse both ways in order to ensure that the mitzvah is fulfilled.¹⁸

הויה ית"ש לא יאמר הנו"ן בפתח שנשמע כאילו ח"ו יש כמה אלוקים, ואם רוצה להיות בעל קורא או ש"צ בבית הכנסת של האשכנזים יש להזהירו שיאמר השם עם קמץ. אמנם מובא בס' מועדי ישרון (ע' מ"ז) בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל שיוצא גם ממי שקורא בהברה שונה מהברתו. וגם בס' הליכות שלמה (פי"ח סע' א') מובא מהגרש"ז אויערבאך זצ"ל, שיוצא אדם ידי חובתו בשמייעת פרשת זכור בהברה השונה ממסורת אבותיו, אולם לכתחלה ראוי להימנע מכך [ובס' שלמי מועד מובא (פנ"ח) שהוסיף הואיל והיא מצוה הנוהגת פעם אחת בשנה, למה לא יהדר לשמוע כמסורת אבותיו].

17. בס' מקראי קודש (פורים סי' ז') כתב שיש להקפיד לענין המבטא של מאלופום וחיריק כמו לענין הברה ספרדית ואשכנזית. אמנם בפסקי תשובות (סי' תרפ"ה אות י') כתב שמנהג העולם לא להקפיד על כך. וראה גם מ"ש בסמוך (הע' 16). וע' בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ג סי' ה') שכתב לענין תפלה דאף שכל ההברות כשרים בדיעבד, לכתחלה יש לאדם להתפלל בהברה שהוא נוהג בה תמיד.

18. מ"ב (סקי"ח), וראה שו"ת אגרות משה (ח"ח סי' כ' אות ל"ב), מועדים וזמנים (ח"ב סי' קס"ז בהערות), שו"ת בצל החכמה (ח"ו סי' נ'), ואגרת הפורים (ספטימוס, פרק א' הע' ו') לענין אם יש לחזור על כל הפסוק או רק על המילים תמחה את זכר עמלק.

Hearing Every Word

In order to properly fulfill the mitzvah of *Parashas Zachor*, every word must be heard from the *ba'al korei*. For this reason, care should be taken not to bring to shul children who may disturb those who are trying to hear the reading. If one did miss a word that is not critical to the narrative, he has still fulfilled his obligation.¹⁹

Reading Along

Some *poskim* are of the opinion that as the *ba'al korei* reads *Parashas Zachor*, those listening should read along to themselves in a whisper.²⁰ Others, however, maintain that this is not required.²¹ The custom follows the latter opinion.

However, even according to the latter opinion, the one who received the *aliyah* should read the *maftir*

19. בס' מקראי קודש (פורים סי' ז') כתב דבמצות קריאת פרשת זכור ברור שלכו"ע כל ישראל חייבים בקריאתה לקיים מצות 'זכור את אשר עשה לך עמלך', אלא שמצותה שתהא הקריאה בצבור ובס"ת, והקורא מוציא את הרבים יד"ח. ובודאי שצריך לשמוע מלה במלה ולא להחסיר תיבה אחת דלא גרע ממקרא מגילה, עכ"ד. אמנם בס' מועדי ישרון (עמ' מ"ז) מובא בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל וכן בהליכות שלמה (פי"ח ס"ב) מובא בשם הגר"ש אויערבאך זצ"ל שבדיעבד יצא אם חסר תיבות שאינם משנים את משמעות הענין.

20. שו"ת מנחת אלעזר (ח"ב סי' א' אות ו'), והטעם ביאר דזכירה בפה דוקא היא, וכמו שס"ל למהר"ם אלשקר דאין יוצאין ידי חובת קריאת שמע ע"י שומע כעונה, וה"ה לענין זכירת שבת ופרשת זכור.

21. שו"ת משיב דבר (ח"א סי' מ"ז), ועי' גם בפרי חדש (סי' ס"ז סע' א').

from the Torah together with the *ba'al korei*.²² This is the common custom.²³

Understanding the Words

Although some say that it is not imperative to understand every word of *Parashas Zachor*, it is preferable that one should try to understand every word in order to fully accomplish the intent behind reading this *parashah*; to erase the name of Amalek.²⁴

Those Unable to Attend Shul

One who is unable to attend a *minyán* to hear *Parashas Zachor* on the Shabbos preceding Purim can fulfill this mitzvah, according to many opinions, by listening to the *parashah* of “*Vayavo Amalek*” which is read on the morning of Purim.²⁵ In this

22. במועדי ישרון (עמ' מ"ז) כתב בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל דיכול העולה לקרות ביחד עם הבעל קורא.

23. כן שמעתי מהגר"ש פעלדער שליט"א.

24. בקונטרס שיעורי הלכה (להגר"ש פעלדער שליט"א) הביא בשם הגאב"ד דדעברעצין זצ"ל דא"צ להבין כל תיבה ותיבה, וכן הביא בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל שהעיקר לשמוע הקריאה ועי"ז לעורר ענין השנאה, וא"צ שיבין כל מילה, וכן הוא באמת ליעקב (סי' תרפ"ה בהע' שם). וכן מובא באגרת הפורים (פ"א הע' ד') בשם הגר"ח קניבסקי והגר"נ קרליץ שליט"א דמסתבר שמספיק להבין הענין של פרשת זכור וא"צ להבין כל המילים. ובמועדים וזמנים (ח"ב סי' קס"ה) האריך בזה וכתב שלמעשה ראוי להחמיר שיבין כל מילה.

25. המ"ב (סי' תרפ"ה סקט"ז) מביא את דברי המג"א שבמקום הדחק יוצא גם

circumstance, he must take care to have the intention to fulfill the mitzvah of remembering what Amalek did to the Jews and that we are commanded to eradicate his name. The *ba'al korei* should also be notified to have the intention of reading on behalf of the listeners.²⁶

Additionally, in the above scenario, one should read the *parashah of Zachor* from a *Chumash* on the Shabbos preceding Purim.²⁷

ע"י מה ששומע בפורים הקריאה של פ' ויבא עמלק, דבזה נמי זוכר מעשה עמלק. אמנם פקפק בדבריו, דהא כתיב בתורה זכור את אשר עשה וגו' אשר קרך בדרך ויזנב בך וגו' תמחה וגו', והכונה שלא לשכוח מה שעשה לנו עמלק ונספר זה לבנינו ולדורותינו לומר להם כך עשה לנו הרשע, ולכך נצטוונו למחות את שמו כמו שכתב הרמב"ן בביאורו, וזה לא נזכר בפרשת ויבא עמלק, עכ"ד. וכן פסק הערוך השלחן (סע' ה') דאינו יוצא ע"י קריאת פרשת ויבא עמלק. אמנם בפמ"ג (מש"ז סק"ב), באר היטב (סק"ב), וכפ החיים (סקכ"ח) הביאו דינו של המג"א להלכה. ועיי בארחות רבינו (ח"ג ע' ל"ג) בשם בעל הקה"י דמש"כ המג"א שיוצא עפ"י הדחק, היינו מחמת התקנה שיקראו אותה בשבת לפני פורים, אבל מצות זכור יוצא לכתחלה בקריאה זו. וע"ע בשו"ת מנחת אלעזר (ח"ב סי' א' אות ה') מה שדן בדברי המג"א.

26. כ"כ המ"ב (שם) דלמאי דקי"ל דמצות צריכות כוונה יהיה צריך בעת שמיעת פרשה זו לכיין לצאת בזה המצות עשה של זכור, עכ"ל. ובקובץ הלכות (פורים פ"א ס"ו) מובא מהג"ר שמואל קמנצקי שליט"א דמי שרוצה לצאת ידי חובת פרשת זכור בקריאת התורה שחרית בפורים, צריך להודיע לבעל קורא שיכוון להוציא מצות זכירת מעשה עמלק בהקריאה. וע"ש עוד (ס"ג) שמי שלא שמע פרשת זכור בשחרית, אפילו אם יתקיים קריאה לנשים לחוד אח"כ עדיף לו שימתין עד קריאת התורה של פורים ולצאת ידי חובתו אז ולא לשמוע בקריאת התורה של הנשים כיון שאין הקריאה בצבור. ולפי"ז, אם יש שם עשרה אנשים, שפיר יכול לצאת בקריאה זו.

27. ראה לעיל (הע' 12) מה שהבאנו בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל דמעיקר הדין יכולות הנשים לקרות פרשת זכור מתוך החומש.